

Tegoroczny, 12. PKO Poznań Półmaraton upamiętni m.in. 100. rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego

Przebiegnij przez historię

Idea powołania ośrodka akademickiego w Poznaniu liczy 500 lat i sięga roku 1519, gdy założono znakomitą Akademię Lubrańskiego, działającą do 1780 roku. W latach 1611-1773 w Poznaniu zdobywano wykształcenie także w kolegium jezuickim. W okresie zaborów już takiej możliwości nie było, choć silnie uświadamiano sobie potrzebę powołania uniwersytetu. Z końcem I wojny światowej, gdy upadły państwa zaborców, Polska mogła skutecznie starać się i walczyć o swoją niepodległość. W bieżącym roku obchodzimy 100. rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego, który zainaugurował działalność kilka miesięcy po zwycięskim zakończeniu Powstania Wielkopolskiego.

Dla Wielkopolski niepodległość wiązała się z ponowną możliwością kształcenia akademickiego. 11 listopada 1918 roku, w dniu kapitulacji Niemiec i odzyskania przez Polskę niepodległości, Heliodor Świącicki powołał do życia Komisję Organizacyjną Uniwersytetu Poznańskiego. Kilka miesięcy później został on wybrany na pierwszego rektora Uniwersytetu Poznańskiego. Rekonstruktora wcielającego się w jego osobę zobaczymy na starcie biegu, tak jak grupę rekonstrukcyjną powstańców wielkopolskich, dla przypomnienia ich decydującego udziału w odzyskaniu niepodległości przez Wielkopolskę, a także podkreślenia, że wielu z powstańców jeszcze nie zdjęło mundurów, gdy 7 maja 1919 roku zainaugurowano pierwszy rok akademicki. Wystrzał z armaty rozpocznie bieg.

Wzdłuż trasy biegu, w równych odległościach, będzie stało 100 studentów z datami kolejnych 100 lat historii, zróżnicowaną kolorystyką i liternictwem wyznaczając poszczególne okresy i najważniejsze wydarzenia – uczestnictwo w biegu będzie zatem symbolicznym przemieszczeniem się na osi czasu naszego poznańskiego środowiska akademickiego.

Okres międzywojenny (1919-1939) oznaczony będzie kolorem granatowym. Na tym pierwszym odcinku biegu zobaczymy członków korporacji akademickich, organizacji studenckich działających w międzywojennym Poznaniu od roku 1920, zakazanych po II wojnie światowej, a reaktywowanych po upadku komunizmu. Przy roku 1932 trzech studentów Wydziału Matematyki przypomni postacie swoich starszych kolegów – kryptologów, absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego: Henryka Zygalskiego, Mariana Rejewskiego i Jerzego Różyckiego, którzy złamali wówczas kod Enigmy, niemieckiej maszyny szyfrującej, istotnie przyczyniając się do zwycięstwa aliantów w II wojnie światowej. Przy roku 1937 pojawi się Dominikańskie Duszpasterstwo Akademickie, zaproszone wówczas do Poznania z inicjatywy rektora Uniwersytetu Poznańskiego, prof. Stanisława Kasznicy.

Lata okupacji hitlerowskiej (1939-1945), gdy Uniwersytet działał w konspiracji, oznaczone będą cyframi w kolorze brunatnym, otoczonymi drutem kolczastym. Okresowi temu towarzyszyć będą grupy rekonstrukcyjne żołnierzy polskich i niemieckich. Grupa niewyróżniających się wyglądem studentów z transparentem „Tajny Uniwersytet Ziemi Zachodnich” przypomni, że w tym okresie działalność Uniwersytetu Poznańskiego prowadzona była w konspiracji, z narażeniem życia nauczycieli i studentów. Spotkać też będzie można przedwojennych policjantów.

Okres powojenny określany jako PRL (1945-1989), gdy naszą ojczyznę rządili komuniści, wyróżniony zostanie kolorem czerwonym. Symbolicznie – jako przełamane daty – oznaczone będą lata 1950-1951, gdy w celu przejęcia kontroli nad środowiskiem akademickim władze podzieliły Uniwersytet na cztery osobne uczelnie, tworząc z Wydziału

Lekarskiego Akademię Medyczną (dzisiejszy Uniwersytet Medyczny), z Wydziału Rolnego – Wyższą Szkołę Rolniczą (dzisiejszy Uniwersytet Przyrodniczy), ze Studium Wychowania Fizycznego – Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego (dzisiejszą Akademię Wychowania Fizycznego), a z pozostałych wydziałów Uniwersytetu Poznańskiego – dzisiejszy Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.

Rok 1956 przypomni grupa rekonstruktorów w ubraniach robotników, trzymających transparent „Żądamy chleba”, przywołując wydarzenia Poznańskiego Czerwca, w których pewien udział mieli także studenci. Grupa kolejnych studentów, trzymających replikę transparentu demonstrantów protestujących przeciw zniewoleniu, ustawionych naprzeciw rekonstruktorów z transparentami z prorządowych demonstracji, przywoła pamięć o studenckich protestach w marcu 1968 roku. Przy tablicy z rokiem 1980, datą powstania Solidarności, będą stali studenci z transparentem przypominającym ten 10-milionowy ruch, w który bardzo aktywnie włączyła się zarówno większość pracowników, jak i studentów polskich uczelni. Tabliczka z logo NZS przypomni powstanie w tym roku Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Ostatnie lata epoki PRL, poczynając od wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 roku, to okres, w którym podziemna opozycja spotykała się z ostrymi represjami ze strony władz komunistycznych, a na ulicach wielu miast pojawiały się demonstracje – dlatego lata te oznaczone zostaną symbolicznie opornikami, symbolizującymi opór wobec władzy. Grupa studentów będzie skandować hasła wznoszone w czasie demonstracji, dla przypomnienia, że studenci należeli do najaktywniejszych uczestników takich wystąpień.

Ostatni okres historii naszego środowiska akademickiego, lata 1990-2019, oznaczony będzie kolorem niebieskim. Na przełomie tysiącleci, przy roku 2000, pojawi się wywodzący się z Duszpasterstwa Akademickiego i kojarzony najbardziej z osobą ojca Jana Góry Ruch Lednicki, z transparentem słynnej bramy w kształcie ryby – Bramy Nowego Tysiąclecia, przez którą dotąd przeszło ponad milion młodzieży. Pod koniec trasy, przy 2004 roku, niebieska tabliczka z 12 gwiazdami przypomni uczestnikom biegu o wejściu Polski do Unii Europejskiej.

Sportowe uczczenie jubileuszu 100-lecia Uniwersytetu w godnej postaci poznańskiego półmaratonu – uznawanego za najlepszy w Polsce – nie jest przypadkowe. Z Uniwersytetu Poznańskiego wyrosła bowiem Akademia Wychowania Fizycznego, która w latach 1950-2019 wykształciła 36 tysięcy nauczycieli wychowania fizycznego, specjalistów z zakresu sportu, rehabilitacji, dietetyki, turystyki i rekreacji. Jej absolwenci zdobyli 10 złotych medali olimpijskich. Dziś poznańska AWF należy do najlepszych uczelni sportowych w Polsce, co potwierdzają wieloletnie wyniki kształcenia i potencjał naukowy, a także renomowana kadra naukowo-dydaktyczna i nowoczesne obiekty akademickie.